

УДК 657.6:658.149.3:338.5

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Лариса Титенко; Святослав Богдан

Університет державної фіскальної служби України, Ірпінь, Україна

Резюме. Досліджено теоретико-методичні аспекти трансфертного ціноутворення суб'єкта підприємницької діяльності для формування комплексної інформаційної системи управління підприємством із розгалуженою структурою. Виявлено передумови застосування операцій, пов'язаних із трансфертним ціноутворенням, у структурі управлінського обліку великих суб'єктів підприємницької діяльності. Систематизовано наукові підходи до трактування сутності трансфертного ціноутворення та трансфертних цін. Визначено критерії, що розкривають змістовну сутність трансфертного ціноутворення як інструменту управлінського обліку. Наведено власне визначення трансфертного ціноутворення як інтегруючого інструменту управлінського обліку. Побудовано концептуальну модель трансфертного ціноутворення, яка представляє інструментарій оцінювання якості управління дочірніх підприємств (підрозділів, філій, структурних одиниць) за рахунок задоволення критеріїв роботи для кожної структурної одиниці, що входять до складу підприємства. Розглянуто практику застосування методів трансфертного ціноутворення в управлінському обліку і, відповідно, застосування трьох видів трансфертних цін (на основі ринкових цін, на основі собівартості, на основі договірних цін), а також їх різних модифікацій, які підприємства можуть використовувати при передаванні товарів, виконанні робіт й наданні послуг. Обґрунтовано, що характер моделей трансфертного ціноутворення є економіко-математичним, тобто застосування в управлінському обліку економіко-математичних моделей має на меті здійснення діагностики внутрішніх процесів за допомогою логічних схем і математичних методів, таких як лінійне програмування, розробити найвигіднішу для підприємства програму виробництва та схему руху фінансових потоків. Висунуто гіпотезу, що максимізація прибутку в моделях трансфертного ціноутворення не є пріоритетним завданням, а трансфертні ціни встановлюються в результаті довготривалих переговорів. Запропоновано застосування моделей трансфертного ціноутворення здійснювати в комплексі із системою ключових показників ефективності (KPI) та збалансованою системою показників (BCS).

Ключові слова: трансфертна ціна, трансфертне ціноутворення, управлінський облік операцій трансфертного ціноутворення, центри відповідальності, методи та моделі трансфертного ціноутворення.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.03.087

Отримано 19.04.2020

UDC 657.6:658.149.3:338.5

TRANSFER PRICING AS A MANAGEMENT ACCOUNTING TOOL

Larysa Tytenko; Sviatoslav Bohdan

University of the State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine

Summary. The theoretical and methodological aspects of business entity transfer pricing for the formation of complex information management system for the enterprise with multidivisional structure are investigated in this paper. The assumptions of transfer pricing transactions use in the management accounting structure for large business entities are identified. Scientific approaches to the interpretation of transfer pricing essence and transfer prices are systematized. The criteria that reveal the content-related essence of transfer pricing as an integrating management accounting tool are identified. The own definition of transfer pricing as an integrating management accounting tool is given. The conceptual transfer pricing model which is a tool kit for

assessing the quality of subsidiaries management (subdivisions, branches, structural units) due to the operation criteria meeting for each structural unit included in the enterprise structure is constructed. Practical aspects of transfer pricing methods application in management accounting and, relatively, application of three types of transfer prices (on the basis of market prices, on the basis of cost value, on the basis of contracted prices) as well as their various modifications that business structures use for goods transfer, work performance, and services supply are considered in this paper. It is substantiated that transfer pricing models character is economic and mathematical, that is, economic and mathematical models use in management accounting is aimed at internal processes diagnosis and development of the most favorable production program and financial flow chart by means of logical circuits and mathematical methods, such as linear programming. It is hypothesized that profit maximization in transfer pricing models is not a foreground job, and transfer prices are determined as a result of long-lasting negotiations. It is proposed to use transfer pricing models in combination with Key Performance Indicator (KPI) and Balanced Scorecard (BCS).

Key words: *transfer price, transfer pricing, management accounting for transfer pricing operations, responsibility centers, transfer pricing methods and models.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.03.087

Received 19.04.2020

Постановка проблеми. Сучасний стан вітчизняної економіки характеризується високим ступенем концентрації капіталу в багатьох галузях національного господарства. Аналіз тенденцій глобалізації з урахуванням таких особливостей вітчизняної економіки, як висока монополізація найрентабельніших сфер економіки бізнесом, дозволяє припустити, що ступінь монополізації вітчизняної економіки в середньотерміновій перспективі буде посилюватися. Сформована в економіці тенденція до концентрації капіталу висуває нові вимоги до облікового забезпечення управління. Необхідними умовами забезпечення конкурентоспроможності продукції великого підприємства є надання значної автономності підрозділам і створення інформаційної системи, яка виконує функцію противаги широким повноваженням менеджерів середньої ланки. Трансфертне ціноутворення є інструментом, що дозволяє керівництву підприємства в рамках певних меж делегувати менеджерам підрозділів повноваження щодо визначення обсягу та цін продукції, що випускається і водночас координувати їх дії таким чином, щоб зусилля менеджерів були спрямовані на поліпшення фінансових результатів господарюючого суб'єкта в цілому. В даний час обліково-інформаційне забезпечення операцій із застосуванням трансфертних цін не повною мірою відповідає сучасним вимогам управління великими підприємствами. Облік операцій із застосуванням трансфертних цін часто ототожнюється з калькулюванням собівартості продукції та її розподілом за місцями виникнення витрат, при цьому інформаційний потенціал трансфертного ціноутворення залишається значною мірою недооцінений. Облік у системі трансфертного ціноутворення, що базується на методі подвійного запису, здатний надавати інформацію про результати роботи підрозділів так, ніби вони функціонують як автономні суб'єкти. Використання такої інформації керівництвом підприємства може істотно розширити можливості оцінювання якості рішень, що приймаються менеджерами середньої ланки. Водночас діючі нормативно-правові документи з бухгалтерського обліку та оподаткування, які накладають певні обмеження на розрахунки між пов'язаними сторонами, мають ряд прогалин і знаходяться в стані трансформації, що створює додаткові складності для підприємств, які впроваджують трансфертне ціноутворення. Недостатня вивченість даних проблем обґрунтовує необхідність подальшого дослідження обліку операцій із застосуванням трансфертних цін та можливостей автоматизації даних операцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням трансфертного ціноутворення в системі управлінського обліку займалися такі вітчизняні вчені, як П. Й. Атамас, О. М. Десятнюк, М. Б. Кулинич, Д. Ю. Мельник, Л. В. Овод, Л. П. Радецька, А. В. Рябов, П. Т. Саблук, О. І. Черевко, К. В. Шевчук та інші. Проте питання систематизації наукових положень щодо сутності, методів та моделей

трансфертного ціноутворення як інструменту управлінського обліку залишається відкритим.

Метою дослідження є систематизація теоретико-методичних аспектів трансфертного ціноутворення суб'єкта підприємницької діяльності для формування комплексної інформаційної системи управління.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: дослідити сутність, наукові підходи та навести загальну характеристику трансфертного ціноутворення як інструменту управлінського обліку; розглянути й систематизувати методи та моделі трансфертного ціноутворення в системі управлінського обліку.

Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, конкретизація, абстрагування, метод логічного дослідження, порівняння та критичного оцінювання, структурно-логічного упорядкування та системності.

Виклад основного матеріалу. Поширення управлінського обліку підвищило роль застосування систем трансфертного ціноутворення в межах підприємства. Великі підприємницькі структури, здійснюючи реорганізацію в період чергового етапу бурхливого зростання, стикаються з питанням, які функції необхідно залишити всередині підприємства, а які дешевше і простіше віддати «на сторону».

Передумовою виникнення такого питання є той факт, що в компанії може налічуватися багато центрів витрат (транспортний відділ, відділ закупівель, господарський відділ тощо) і лише один центр доходів (відділ продажів), а також те, що відсутній зручний інструмент оцінювання вкладу кожного підрозділу в кінцевий результат. Даний факт породжує численні конфлікти і суперечки на зборах керівників підрозділів з приводу того, «хто вніс найбільший внесок у прибуток підприємств» і «хто важливіший для ефективного функціонування». В цьому випадку при зведенні окремих бюджетів центрів відповідальності в єдиний формат операційного бюджету промислового підприємства системи набуває необхідність у застосуванні інструментів трансфертного ціноутворення. Трансфертні ціни повинні встановлюватися так, щоб для кожного з центрів можна було визначити не тільки реальне значення витрат, але й прибутку, що в подальшому дозволить сформувати розгорнуту інформаційну систему об'єктивного оцінювання ефективності й виявлення «вузьких місць». Розглядаючи сферу застосування трансфертного ціноутворення, необхідно відзначити, що трансфертні ціни можуть встановлюватися не тільки на товари, продукцію, послуги у виробничій сфері, але також й на ставки відсотків, дисконт по облігаціях і векселях, вартість майнових прав, на які передаються цінні папери, роялті та інше. Трансфертні ціни виступають тут в якості ціни надання капіталу. Цей факт розширює сферу застосування трансфертного ціноутворення на банківські та інші фінансово-кредитні організації, лізингові, страхові організації, фінансово-промислові групи.

Існує кілька підходів авторів до визначення поняття «трансфертного ціноутворення». При цьому в літературі зустрічаються думки, відповідно до яких одні автори розділяють поняття «трансфертна ціна» і «трансфертне ціноутворення», а інші вважають ці поняття ідентичними. Проведений аналіз показав відсутність єдності наукової позиції з питання визначення поняття «трансфертне ціноутворення» й суттєві відмінності в його розумінні різними авторами.

У зв'язку з вищезазначеним вважаємо за доцільне дослідити підходи до трактування сутності трансфертного ціноутворення, яке покликане розв'язати, наскільки велике коло завдань (таблиця 1).

Таблиця 1. Підходи до трактування сутності трансфертного ціноутворення

Table 1. Approaches to the interpretation of transfer pricing essence

№ з/п	Джерело	Трактування
<i>Трактування сутності поняття «трансфертне ціноутворення»</i>		
1	Шевчук К. В. [1, с. 66]	Трансфертне ціноутворення – процес, в якому беруть участь дві сторони: центр відповідальності, що передає виготовлену продукцію (послугу) і центр відповідальності, який приймає дану продукцію (послугу) з метою її споживання або переробки
2	Кулинич М. Б. [2, с. 160]	Трансфертне ціноутворення – методичний елемент управлінського обліку, заснований на децентралізації управління й розширенні відповідальності структурних підрозділів за результати його діяльності
3	Десятнюк О. М., Черевко О. І. [3, с. 46]	Трансфертне ціноутворення – процес впливу на фінансові показники роботи кожного учасника господарської операції при створенні та реалізації продукції для збільшення прибутку та досягнення мети бізнес-партнерів
<i>Трактування сутності поняття «трансфертна ціна»</i>		
1	Саблук П.Т. [4]	Трансфертна ціна – це ціна, визначена одним структурним підрозділом на продукт другому підрозділу тієї ж організації
2	Радецька Л. П., Овод Л. В. [5, с. 185]	Трансфертна ціна – ціна, за якою продукти або послуги одного центру відповідальності підприємства передаються іншому центру відповідальності цього підприємства
3	Атамас П. Й. [6, с. 147]	Трансфертна ціна – ціна, що використовується для визначення вартості продукції, товарів, послуг, які передаються центром прибутку іншим центрам відповідальності того ж підприємства
4	Рябов А. В., Мельник Д. Ю. [7, с. 69]	Трансфертна ціна – особливий різновид ціни, яка застосовується у внутрішніх розрахунках і опосередковує рух товарів, робіт або послуг між материнськими і дочірніми організаціями, філіями та іншими відокремленими підрозділами однієї компанії
5	Мюллер Г. [8]	Трансфертна ціна – це оплата за товари, якими обмінюються підрозділи одного й того ж підприємства

Джерело: систематизовано авторами.

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що для розкриття сутності поняття «трансфертне ціноутворення», на наш погляд, необхідно брати до уваги такі критерії, що розкривають його сутність:

- 1) трансфертні ціни можуть встановлюватися як на ринкових принципах, так і відрізнятися від них для кожної зі сторін угоди;
- 2) трансфертні ціни утворюють систему взаємопов'язаних елементів з власними товарними, фінансовими й інформаційними потоками;
- 3) сфера застосування трансфертного ціноутворення не обмежується виробничими організаціями й може поширюватися на фінансово-кредитні, страхові та інші організації;
- 4) трансфертні ціни можуть застосовуватися не тільки всередині однієї юридичної особи, а й на рівні корпорації;
- 5) використання трансфертних цін є стратегічним інструментом управління на підприємстві;
- 6) трансфертні ціни застосовуються щодо товарів, продукції, робіт, послуг, які по своїй суті є проміжним продуктом або складовою в процесі виробництва кінцевого продукту.

Під трансфертним ціноутворенням, як інтегруючим інструментом управлінського обліку, пропонуємо розуміти процес формування спеціальних цін на товари, продукцію, роботи, послуги при їх передаванні між взаємопов'язаними підрозділами й організаціями

в процесі виробництва кінцевого продукту, які утворюють систему взаємопов'язаних облікових показників, для досягнення стратегічних цілей. Трансфертні ціни в цьому випадку виступають як ціни передавання товарів, продукції, робіт, послуг у системі трансфертного ціноутворення.

У переважній більшості наукових досліджень трансфертне ціноутворення розглядається з точки зору оподаткування операцій транснаціональних корпорацій, структурні підрозділи яких дислоковані в різних країнах світу. Натомість, у даній роботі піддані критичному розгляду проблеми трансфертного ціноутворення в системі управлінського обліку.

Концептуальну модель трансфертного ціноутворення як інструменту управлінського обліку відображено на рисунку 1.

Рисунок 1. Концептуальна модель трансфертного ціноутворення як інструменту управлінського обліку

Figure 1. Conceptual model of transfer pricing as management accounting tool

Джерело: розроблено авторами.

Трансфертне ціноутворення, зокрема, являє собою інструментарій оцінювання якості управління дочірніх підприємств (підрозділів, філій, структурних одиниць) за

рахунок задоволення критеріїв роботи для кожної структурної одиниці, що входить до складу підприємства. Воно може слугувати базою для встановлення обсягу внутрішніх продажів, прибутку й рентабельності, а також концентрує увагу головних керівників на таких питаннях, як узгодження діяльності підрозділів з материнським підприємством та політикою його керівництва, обґрунтованість розподілу витрат і активів між відокремленими одиницями, в тому числі з урахуванням обсягу взаємних поставок, правильність розподілу витрат при зберіганні запасів, необхідність покращення показників фінансової звітності й удосконалення застосовуваних систем обліку витрат.

Трансфертне ціноутворення, як інструмент управлінського обліку, ставить перед бухгалтером-аналітиком питання: чи слід продавати вироблений продукт іншим структурним одиницям підприємства за спеціальними цінами? Якщо так, то в яких обсягах він буде призначений для продажу на внутрішньому і на зовнішньому ринках і яка буде трансфертна ціна на кожному етапі передавання? Система трансфертного ціноутворення виникає при позитивній відповіді на перше питання й диференціюється залежно від застосовуваних методів і моделей трансфертного ціноутворення.

У практиці існують три методи трансфертного ціноутворення в управлінському обліку і три види трансфертних цін, а також їх різні модифікації, які підприємства можуть використовувати при передаванні товарів, виконанні робіт та наданні послуг (таблиця 2).

Таблиця 2. Методи трансфертного ціноутворення в управлінському обліку

Table 2. Methods of transfer pricing in management accounting

Підходи до визначення трансфертної ціни	Позитивний	Ціни встановлюються на основі преїскурантних цін на такі ж або схожі товари або послуги; іншими словами – це фактична ціна, за якою підприємство-постачальник здійснює реалізацію продукції зовнішнім споживачам або це ціна, яку пропонує конкурент на відповідному ринку: $P_{трансф} = P_{ринк}$	
	Нормативний	На основі собівартості, визначеної за:	
		Маржинальними витратами	Маржинальні витрати дорівнюють змінним короткотерміновим витратам, які складаються з прямих змінних витрат та змінних непрямих витрат
		Нормативними витратами	Науково-обґрунтована величина витрат економічних ресурсів для виготовлення продукції у періоді
		Повними витратами	Встановлення трансфертних цін на основі всієї суми витрат на всі ресурси, які витрачені на продукт або послугу в короткотерміновому періоді
		Подвійною ставкою	Двом взаємодіючим організаціям (постачальнику і покупцеві) встановлюються різні трансфертні ціни
	На основі договірних цін	Трансфертні ціни на основі переговорів розглядаються як ціни, що встановлені в результаті угоди сторін – сторони 1 (підприємства), що поставляє продукцію (товари, роботи і послуги), і сторони 2 (підприємства), що здійснює приймання даної продукції та визначається як сума загальних витрат і маржинального доходу на одиницю продукції у формі втраченої вигоди підприємства-постачальника: $P_{трансф} = TC + MR_{alt}$	

Джерело: систематизовано авторами на основі [9, с. 63; 10. 11, с. 535].

За даними окремих досліджень [9–11] поширеніші методи трансфертного ціноутворення на основі собівартості, причому найбільше поширення мають методи на основі повних і нормативних витрат. Далі за ступенем поширеності розташувалися методи на основі ринкових цін і на основі переговорів.

Звертаючись до дослідження моделей трансфертного ціноутворення (таблиця 3), слід зазначити, що характер цих моделей є економіко-математичним. Іншими словами, застосування в управлінському обліку економіко-математичних моделей має на меті здійснення діагностики внутрішніх процесів й за допомогою логічних схем та математичних методів, таких, як лінійне програмування, розробити найвигіднішу для підприємства програму виробництва і схему руху фінансових потоків.

Таблиця 3. Моделі трансфертного ціноутворення в управлінському обліку

Table 3. Models of transfer pricing in management accounting

Модель трансфертного ціноутворення	Сутність та особливості
Модель Гіршлейфера	Пошук оптимальної трансфертної ціни з параметром випуску продукції, що максимізує прибуток (трансфертна ціна дорівнювала маржинальним витратам), за допомогою побудови кривих маржинального доходу та маржинальних витрат
Модель Шиллінглова	Пошук оптимального обсягу реалізації продукції внутрішнім фірмам та зовнішньому ринку за умови рівності маржинального доходу та маржинальних витрат за допомогою побудови графіку залежності маржинального доходу від обсягів виробництва
Модель Екклеса	Пошук методу трансфертного ціноутворення на основі матриці диференціації вертикальної інтеграції компанії і диверсифікації з квадрантами методів
Модель Спайсера	Пошук доцільного методу трансфертного ціноутворення на основі матриці диференціації рівня торгівлі між підрозділами та ступеня трансакційної специфічності інвестицій з квадрантами методів

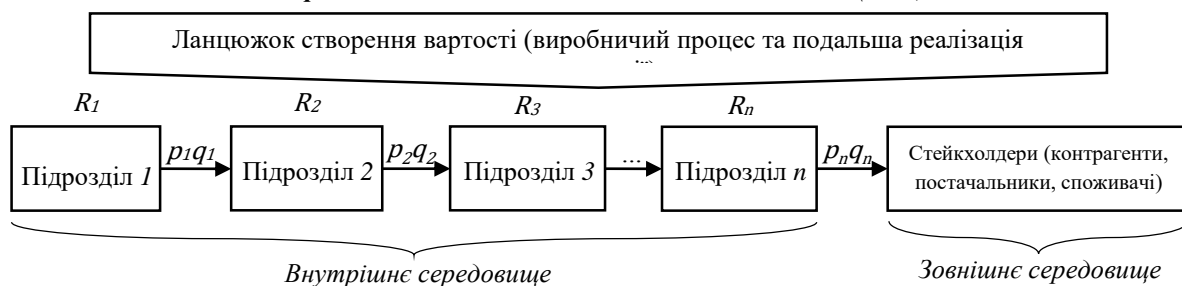
Джерело: систематизовано авторами на основі [9–11].

Зокрема цікавлять біхевіористичні моделі трансфертного ціноутворення, серед розробників яких можна виділити Р. Куертена і Д. Марча [10]. У моделі, що враховує поведінкові аспекти управлінського обліку, компанія представлена як об'єднання учасників з протилежними інтересами. Максимізація прибутку в моделі не є пріоритетним завданням, а трансфертні ціни встановлюються в результаті довготривалих переговорів. Однак біхевіористичні моделі трансфертного ціноутворення наразі не застосовуються на практиці у зв'язку зі зміною парадигми ведення бізнесу. Зазначимо, що розглянуті моделі є класичними моделями трансфертного ціноутворення. Однак зі зміною підходів до управління з обов'язковим урахуванням фактора стратегічного розвитку, пропонуємо використовувати оптимізаційні моделі визначення трансфертних цін на основі концепції, що набула широкого використання у сучасних підприємницьких структурах, а саме – система ключових показників ефективності (Key Performance Indicators – KPI), яка є інструментом оперативного контролінгу. За результатами дослідження підходів та засновуючись на принципах формування системи ключових показників KPI, побудуємо модель трансфертного ціноутворення в управлінському обліку, адаптовану до вітчизняної системи господарювання підприємств (рисунок 2).

Ключові показники ефективності (KPI)

Оцінювання трендів рентабельності продукції, власного капіталу; дисконтоване оцінювання грошових потоків підприємства; оцінювання впливу факторів на маржинальний дохід тощо	Оцінювання ключових сегментів ринку, оцінювання показників частки ринку у сегментах, рівень задоволення споживачів, освоєння нових ринкових ніш та сегментів тощо	Оцінювання процесів, що підлягають реінжинірингу, завантаженість потужностей, можливість диверсифікації, відсоток браку чи простоїв тощо	Оцінювання людського ресурсу, систем та організаційних процедур; рівень задоволення працівників, їх кваліфікація, якість інформаційних каналів, управління тощо
<i>Фінансова перспектива</i>	<i>Ринкова перспектива</i>	<i>Виробнича перспектива</i>	<i>Перспектива навчання і розвитку</i>

Перспективи збалансованої системи показників (BCS)

де $R_1, R_2, R_3, \dots, R_n$ – витрати на виробництво та реалізацію; $q_1, q_2, q_3, \dots$ – обсяги ресурсів для внутрішнього виробництва; q_n – обсяг реалізації продукції; $p_1, p_2, p_3, \dots$ – трансфертні ціни; p_n – ціна реалізації продукції.

Рисунок 2. Модель трансфертного ціноутворення, адаптована до впровадження на вітчизняних підприємствах

Figure 2. Model of transfer pricing, adapted for implementation at national enterprises

Джерело: розроблено авторами.

Інформаційно-управлінським забезпеченням процесу визначення трансфертних цін на основі оптимізаційної моделі максимізації доходів виступають ключові показники ефективності в структурі збалансованої системи показників. Слід зазначити, що набори збалансованих показників індивідуальні для кожної зі структурних одиниць компанії й відображають специфіку діяльності структурної одиниці. Часткові набори збалансованих показників повинні бути створені для оцінювання діяльності центрального керівництва й компанії в цілому.

Висновки. Під трансфертним ціноутворенням, як інтегруючим інструментом управлінського обліку, запропоновано розуміти процес формування спеціальних цін на товари, продукцію, роботи, послуги при їх передаванні між взаємопов'язаними підрозділами й організаціями в процесі виробництва кінцевого продукту, які утворюють систему взаємопов'язаних облікових показників для досягнення стратегічних цілей. Зважаючи на питання вибору методів і моделей визначення трансфертних цін зі зміною підходів до управління з обов'язковим урахуванням фактора стратегічного розвитку доцільно використовувати оптимізаційні моделі визначення трансфертних цін на основі концепції, що набула широкого використання у сучасних підприємницьких структурах, а саме – система ключових показників ефективності, яка є інструментом оперативного контролінгу. Інформаційно-управлінським забезпеченням процесу визначення трансфертних цін на основі оптимізаційної моделі максимізації доходів виступають ключові показники ефективності в структурі збалансованої системи показників.

Conclusions. Thus, we propose to consider transfer pricing being an integrating management accounting tool, as the process of formation of special prices for goods, products,

works, services in their transfer between interrelated subdivisions and organizations in the process of final product manufacturing, which forms the system of interconnected accounting indicators in order to achieve the strategic goals. Taking into account the choice of transfer pricing methods and models with changing approaches to management with compulsory consideration of strategic development factor, it is reasonable to use optimization models of transfer pricing determination based on the concept widely used in modern business structures, such as, the system of key performance indicators, which is the operational control tool. Key performance indicators in balanced scorecard structure are the information and management support of the process of transfer prices determination on the basis of optimization model of income maximization.

Список використаної літератури

1. Шевчук К. В. Застосування трансфертного ціноутворення для оцінювання діяльності центрів відповідальності. *Фінанси, облік і аудит*. 2012. № 7. С. 65–73.
2. Кулинич М. Б. Трансфертне ціноутворення як методичний прийом управлінського обліку центрів відповідальності. *Вісник ТНЕУ*. 2016. С. 159–167.
3. Десятнюк О. М., Черевко О. В. Теоретико-методологічні засади формування трансфертного ціноутворення на мікрорівні в умовах вітчизняної економіки. *Економіст*. № 1. 2015. С. 45–48.
4. Словник-довідник фінансиста АПК / за ред. Саблука П. Т. К.: 1997. 234 с.
5. Радецька Л. П., Овод Л. В. *Управлінський облік: навч. посіб.* К.: ВЦ «Академія», 2007. 352 с.
6. Атамас П. Й. *Управлінський облік: 2-ге вид.: навчальний посібник*. К.: Центр учбової літератури, 2009. 440 с.
7. Рябов А. В., Мельник Д. Ю. Трансфертное ценообразование и контроль цен налоговыми органами. *Консультант*. 1999. № 23. С. 68–74.
8. Мюллер Г., Гернон Х., Милк Г. *Учет: международная перспектива / пер. с англ. 2-е изд., стереотип*. М.: Финансы и статистика, 1996. 652 с.
9. Bouwens J., Steens B. Full-Cost Transfer Pricing and Cost Management. *Journal of Management Accounting Research*. Fall 2016, Vol. 28, No. 3. P. 63–81. <https://doi.org/10.2308/jmar-51390>
10. Schuster P. Cost and Management Accounting. In: *Transfer Prices and Management Accounting*. Springer Briefs in Accounting. Springer, Cham. 2015. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-14750-5_1.
11. Smolarski J. M., Wilner N. and Vega J. G. Dynamic transfer pricing under conditions of uncertainty – the use of real options. *Journal of Accounting & Organizational Change*. 2019. P. 535–556. <https://doi.org/10.1108/JAOC-08-2018-0083>

References

1. Shevchuk K. V. Zastosuvannya transfertnogo cinoutvorenniya dlya ocinyuvannya diyalnosti centriv vidpovidalnosti. Application of transfer pricing to evaluate the activity of the responsibility centers. *Finansy, oblik i audyt*. 2012. No. 7. P. 65–73.
2. Kulynych M. B. Transfertne cinoutvorenniya yak metodychnyj pryjom upravlinskogo obliku centriv vidpovidalnosti. Transfer pricing as a methodical method of managing accounting centers of responsibility. *Visnyk TNEU*. 2016. P. 159–167.
3. Desyatnyuk O. M., Cherevko O. V. Teoretyko-metodologichni zasady formuvannya transfertnogo cinoutvorenniya na mikrorivni v umovax vitchyznyanoi ekonomiky. Theoretical and methodological principles of the formation of transfer pricing at the micro level in the conditions of the domestic economy. *Ekonomist*. 2015. No. 1. P. 45–48.
4. Sabluk P. T. *Slovyk-dovidnyk finansysta APK*. Dictionary of the AIC financier. K.: 1997. 234 p.
5. Radeczka L. P., Ovod L. V. *Upravlinskyj oblik*. Management accounting. K.: VCz “Akademiya”, 2007. 352 p.
6. Atamas P. J. *Upravlinskyj oblik*. Management accounting. K.: Centr uchbovoyi literatury, 2009. 440 p.
7. Ryabov A. B., Melnyk D. Yu. *Transfertnoe cenoobrazovanye y kontrol cen nalogovymy organamy*, Transfer pricing and price control by tax authorities. 1999. No. 23. P. 68–74.
8. Myuller G., Gernon X., Mylk G. *Uchet: mezhdunarodnaya perspektiva*. Accounting: An International Perspective. M.: Fynansy i statystyka, 1996. 652 p.
9. Bouwens J., Steens B. Full-Cost Transfer Pricing and Cost Management. *Journal of Management Accounting Research*. 2016. Vol. 28. No. 3. P. 63–81. <https://doi.org/10.2308/jmar-51390>
10. Schuster P. Cost and Management Accounting. In: *Transfer Prices and Management Accounting*. Springer Briefs in Accounting. Springer, Cham. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-14750-5_1.
11. Smolarski J. M., Wilner N. and Vega J. G. Dynamic transfer pricing under conditions of uncertainty – the use of real options. *Journal of Accounting & Organizational Change*. 2019. P. 535–556. <https://doi.org/10.1108/JAOC-08-2018-0083>